

Examination och bedömning vid HiG

Högskolan i Gävle ger för närvarande följande inriktningar i Lärarytbildningen *Inriktningar mot förskola och grundskolans tidigare år*

Naturvetenskap-teknik- matematik med inriktning mot förskola
 Skapande möten i mångkulturella barngrupper med inriktning mot förskola
 Idrott och hälsa med didaktisk inriktning mot grundskolans tidigare år
 Matematik med specialpedagogiskt förhållningssätt mot förskola och tidigare år
 Matematik-naturvetenskapliga ämnen mot grundskolans tidigare år
 Matematik – Svenska mot grundskolans tidigare år
 Svenska – Engelska mot grundskolans tidigare år
 Svenska samhällsorienterande ämnen mot grundskolans tidigare år
 Svenska med specialpedagogiskt förhållningssätt mot förskola och tidigare år

Inriktningar mot grundskolans senare år och gymnasiet

Biologi-naturkunskap mot gymnasieskolan 270 hp (tidigare 180p)
 Datavetenskap mot gymnasieskolan 180p
 Engelska mot grundskolans senare år och gymnasiet 270 hp (tidigare 180p)
 Historia mot grundskolans senare år och gymnasiet 270 hp (tidigare 180p)
 Idrott och hälsa med didaktisk inriktning mot grundskolans tidigare år och senare år 210/270 hp (tidigare 140/180p)
 Matematik mot gymnasieskolan 270 hp (tidigare 180p)
 Matematik-biologi mot gymnasieskolan 270 hp (tidigare 180p)
 Matematik-fysik mot gymnasieskolan 270 hp (tidigare 180p)
 Matematik med specialpedagogiskt förhållningssätt mot grundskolans senare år 180p
 Matematik-naturkunskap mot gymnasieskolan 270 hp (tidigare 180p)
 Matematik-naturvetenskapliga ämnen mot grundskolans senare år 270 hp (tidigare 180p)
 Matematik-naturvetenskapliga ämnen mot grundskolans senare år distans 270 hp (tidigare 180p)
 Matematik-naturvetenskapliga ämnen mot grundskolans senare år, distans/deltid 180p
 Media mot gymnasieskolan 180p
 Naturkunskap mot gymnasieskolan 270 hp (tidigare 180p)
 Religion mot grundskolans senare år och gymnasiet 270 hp (tidigare 180p)
 Svenska med specialpedagogiskt förhållningssätt mot grundskolans senare år 200p
 Svenska mot grundskolans senare år och gymnasiet 270/300 hp (tidigare 180/200p)

Kurserna i inriktningarna ges vid olika institutioner med olika traditioner vad beträffar examination och examinationsformer. Vi kommer i det följande att sammanfatta de olika ämnena inom respektive institutions ram. Inriktningsansvariga har bistått med uppgifter. I några inriktningar saknas uppgifter.

Examination och bedömning

Institutionen för matematik natur- och datavetenskap

Här ges kurser i matematik, fysik, kemi, idrott och hälsa i samtliga inriktningar.

Matematik

Studenterna examineras traditionellt genom skriftlig tentamen. Stor vikt läggs också vid närvaro och engagemang på seminarier, laborationer och fältstudier, vilka är obligatoriska moment i utbildningarna.

Idrott och hälsa

I de tillämpade idrottsmomenten sker en praktisk examination av fysiska färdigheter i form av individuella test. I samband därmed sker även examination av didaktisk kompetens i form av skriftliga inlämningsuppgifter samt gruppvisa eller individuella ledaruppgifter. I kurser i idrotts- och hälsopedagogik, barns och ungdomars utveckling, idrottshistoria, anatomi och träningslära samt utomhuspedagogik sker examination i form av framförallt skriftliga tentamina, men även genom analys av undervisningssituationer samt praktiska prov i personlig samt didaktisk färdighet. Därutöver förekommer skriftliga examinerande inlämningsuppgifter.

Fysik

Examination sker genom skriftlig tentamen. Stor vikt läggs också vid närvaro och engagemang på seminarier, laborationer och fältstudier, vilka är obligatoriska moment i utbildningarna.

Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap

Här ges kurser i svenska, engelska, religion, historia och samhällskunskap i samtliga inriktningar. Generellt för institutionens ämnen är att studenterna examineras genom skriftliga prov; tentamina, uppsatser och inlämningsuppgifter. Muntliga redovisningar förekommer också. Examinationsformerna i de teoretiska momenten upplevs uppfylla ställda krav och har inte förändrats så mycket. Den verksamhetsförlagda delen är ett nytt inslag i flera ämnen och examinationsformer har utvecklats för att tillgodose såväl akademins och skolans krav som studenternas rättssäkerhet.

Engelska

I engelska används portföljexamination. Portföljen innehåller skriftliga dokument av olika karaktär. Studenternas färdigheter i muntlig kommunikation bedöms genom deras presentationer. Examination av uppgifter relaterade till den lärarstuderandes verksamhetsförlagda del av utbildningen sker genom individuell muntlig och skriftlig rapport som bedöms av lärare vid högskolan i Gävle. Examination av praktiskt lärararbete och övningsundervisning sker med hjälp av bedömningsunderlag i samråd med lokal lärarutbildare.

Svenska

Studenten examineras dels genom utförandet av en muntlig uppgift i mindre och större grupp, dels genom individuell PM-uppgift / uppsats. Aktivt deltagande i seminarier och gruppövningar är obligatoriskt i alla kurser.

De didaktiska momenten i kursen examineras studenten dels med en skriftlig uppgift, dels vid ett fältstudieseminarium vid momentets slut. Referenser till och diskussion av relevant kurslitteratur och styrdokument ska ingå i texten tillsammans med resonemang om elevaspekter. Det praktiska lärarbetet examineras av lärare vid högskolan efter samråd med lokala lärarutbildare och med hjälp av bedömningsunderlag samt en skriftlig uppgift. Tre bearbetade och kommenterade utdrag från loggboken ska ingå i den skriftliga uppgiften. Referenser till och diskussion av relevant kurslitteratur och styrdokument ska ingå i texten tillsammans med resonemang om elevaspekter. Vid betygssättningen av de skriftliga uppgifterna om fältstudier och praktiskt lärarbete, bedöms lärarstudenterna efter tre kriterier. Texterna ska visa att studenterna har förmåga att relatera till elevers olika förutsättningar, kunskaper och erfarenheter. De ska också visa att de kan relatera till läroplan, kursplanen för svenska, uppnåendemål och betygskriterier för svenskämnet i grundskolan. Till sist ska studenterna visa att de kan analysera, diskutera och tillämpa ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kunskaper

Religion

I religionsvetenskap A och B examineras studenterna med enskild tentamen, uppsats, gruppuppgifter och hemtentamen. I didaktikmomentet, A-kurs, sker examination enligt följande: VFU – bedömning sker i samråd med lokal lärarutbildare. Enskild fältstudieuppgift, litteraturseminarium och gruppuppgifter. Underkänd VFU i A-kursen innebär att studenten ej kan påbörja religionsvetenskap B. I didaktikmomentet, B-kurs, sker examination enligt följande: VFU – se A-kurs, enskild fältstudieuppgift samt en gruppuppgift, läromedelsanalys, litteraturseminarium.

Institutionen för pedagogik, didaktik och psykologi

Institutionen ansvarar för alla kurser i inriktningen för lärare i förskolan: *Skapande möten i mångkulturella barngrupper*, samt kurserna i pedagogik och didaktik i inriktning mot förskola, naturvetenskap och teknik. Här ges också vissa kurser med inriktning mot specialpedagogik. Diskussioner om både former för examination och bedömning av students prestation pågår ständigt i syfte att förbättra dessa. Förändringar i undervisningen har resulterat i förändrade examinationsformer under senare år. Ökad skriftlig kommunikation och dokumentation är exempel på sådant. Vetenskapligt producerade texter, exempelvis PM förekommer liksom skrivande av examensarbetet. Användningen av en elektronisk undervisningsplattform samt e-post har också inneburit nya arbetssätt i undervisningen, främst för den allt ökande delen av distansundervisning, men även för den campusförlagda utbildningen.

I alla kurser i inriktningen tillämpas graderade betyg såsom högskoleförordningen föreskriver.

Psykologi

Den huvudsakliga examinationsformen är individuell tentamen, men hemtentamina och andra skriftliga uppgifter enskilt och i grupp förekommer.

Didaktik Pedagogik

I kurser som didaktik- och pedagogikämnena ansvarar för har portföljexamination varit den dominerande examinationsformen. Kursportföljens samling av texter och annan dokumentation ska spegla den process där studentens kunskaper och utveckling står i fokus.

Innehållet i portföljen fylls av ett antal givna uppgifter som studenterna fått genom en skriftlig studiehandledning som utformas och omformas inför varje ny kurs. Uppgifterna anknyter ofta till den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Exempel på innehåll i kursportföljen:

- observation av barn/ grupp/ pedagoger och som kan relateras till kursinnehållet
- läslogg med analys och reflektion av kurslitteraturen.
- skriftlig uppgift/pm där studenterna ska visa att de kan analysera, problematisera, diskutera teorier om barns lek och lärande

Det praktiska lärarbetet examineras genom samråd med lokala lärarutbildare och med hjälp av bedömningsunderlag. Till övningsundervisning och fältstudier kopplas skriftliga uppgifter som examineras av lärare vid högskolan. Referenser till och diskussion av relevant kurslitteratur och styrdokument ska ingå i texterna. Texterna ska visa att studenterna har förmåga att relatera till barns olika förutsättningar, kunskaper och erfarenheter. De ska också visa att de kan relatera till läroplan, och lokala måldokument.

Kursen i *Drama- kultur- kommunikation*, som ges i inriktningen, tillämpar portföljexamination, men utöver den sker bedömning av grupparbeten, individuella arbeten som praktiska övningar vilka redovisas muntligt och skriftligt

Specialpedagogik

Bedömning sker av studenternas läs- och kompetensutvecklingsloggar. Dessutom krävs ett aktivt och engagerat deltagande i seminarier. Det praktiska lärarbetet examineras av lärare vid högskolan genom samråd med lokala lärarutbildare och med hjälp av bedömningsunderlag. Studenterna gör ett individuellt utvecklingsprogram, (IUP) som bedöms av lärare vid högskolan.

Examensarbete

Många lärare arbetar mycket aktivt med handledning av examensarbeten inom Lärarprogrammet, vilket kan sägas vara den mest omfattande examinationen och som visar hur studenten har fått kunskaper i den valda inriktningen, kurser inom det allmänna utbildningsområdet och specialiseringar. Examensarbeten och handledning diskuteras kontinuerligt i seminarier.

Förändringsarbete Bologna

Bolognaanpassningen innebär att formerna för examination förändras något. Även om portföljexaminationen finns kvar så kompletteras dessa med examinerande seminarier, hemtentamen och skriftlig produktion, vilkas innebörder förtydligas i studiehandlingen.

Hur behandlas momentet betyg och bedömning i inriktningarna?

I Examensordning (2007-05-01) anges förutom omfattning också generella och specifika mål för utbildningen. För lärarexamen generellt gäller att studenten skall

- visa förmåga att analysera, bedöma, dokumentera och värdera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare
 - För undervisning i grundskolan och i gymnasieskolan skall studenten dessutom
 - visa mycket god kunskap i att analysera och bedöma elevers kunskapsutveckling samt god kunskap i betygssättning.
- (HSV, examensordning 2007)

Under VT 2007 sändes en förfrågan till samtliga inriktningsansvariga om hur momentet behandlas i respektive kurser. Eftersom kunskaper om betygssättning och bedömning tidigare av många främst ansetts beröra inriktningarna mot grundskolans senare år och gymnasiet, hade inte alla inriktningar involverat momenten i kurserna.

Matematik

Inriktningen mot senare lärare har moment med bedömning och diagnoser i matematik i en kurs i den verksamhetsförlagda delen av undervisningen. Studenterna får göra ett prov eller diagnos i en klass. Gör de en diagnos ska de även göra en uppföljning med de elever som inte klarat det matematikmomentet. Studenterna får därefter skriva en rapport där de även utvärderar provet/diagnosen.

Lärare med inriktning mot tidigare år tidigare får en introduktion av diagnostiska metoder. I kommande kurser kommer uppgifter i den verksamhetsförlagda delen av utbildning att knytas till dessa moment

Insatser för ökad kompetens

Flera lärare i matematik har det senaste året deltagit i kursen "*Betyg och bedömning*", 5 poäng vid Högskolan i Gävle. Myndigheten för skolutveckling ska anordna en seminarieserie om "Bedömning i lärarutbildning och skola" som några lärare kommer att delta i. Målet är att alla lärarutbildningar ska kunna anordna bra kurser i analys och bedömning av elevers kunskaper i matematik.

Fysik

Inriktningen har till 2007 inte behandlat området. Från våren 2007 har en fältstudieuppgift utarbetats som är gemensam för matematik, biologi, kemi, fysik och teknik

Svenska

Svenska i lärarutbildningen A: Bedömning och betygssättning behandlas i nuläget huvudsakligen med senare- och gymnasielärare. Studenter med inriktning mot tidigare år får öva på att "analysera" elevtexter. Syftet är att de utifrån en elevs skriftliga prestationer ska kunna utvinna så mycket information som möjligt om elevens skrivutveckling och kunna nyttiggöra denna information i ett didaktiskt resonemang. Därutöver får studenterna öva på boksamtal enligt Chambers modell. I denna boksamtalsmodell finns ett progressionsperspektiv inbyggt, vilket gör det möjligt att utifrån samtalen göra bedömningar av elevers förmåga att tänka och resonera kring litteratur. Med det förstärkta fokus på bedömning som vi ser från regeringshåll, finns det dock förmodligen anledning att ge bedömningsfrågorna ett ökat utrymme i framtiden.

Idrott och hälsa

I kursen *Idrott – skola – samhälle I* läser studenterna litteratur som behandlar bedömning och betygssättning. En föreläsning av professor Ingemar Wedman samt seminarium i samband med detta ingår även i kursen. I de tillämpade idrottsmomenten behandlas även betygssättning i samband med seminarier och skriftliga uppgifter.

Religion

Bedömning och betygssättning ingår som obligatoriskt moment i A och B kurs vilket innebär att bedöma prov/skrivningar som används på respektive partnerskola. Att tillsammans med lokal lärarutbildare konstruera och bedöma prov/skrivningar under VFU-perioden. Verksamheten lokala

lärarutbildare deltar minst en gång/termin vid ngt av de seminarier som behandlar prov och bedömning.

Engelska

Momentet ingår i studenternas portfolio där en av tre journaler behandlar engelskundervisningen på studenternas partnerskola. Examinationen av praktiskt lärararbete och övningsundervisning sker med hjälp av den lokala lärarutbildarens rapport och bedömningsunderlag.

Inriktningarna mot förskola

När det gäller de yngsta barnens lärande används inte begreppen betyg och bedömning. I inriktningen läggs stor vikt vid barns lek, socialisation och lärande. Studenterna får erfarenhet av och kunskap om barns förutsättningar, förståelse och kompetenser i såväl teoretiska kurser som i verksamhetsförlagd del av utbildningen. Med hjälp av olika observationsuppgifter ges studenterna olika metoder för att förstå och analysera både enskilda barns och barngruppers lärande.

Specialpedagogik

I inriktningen och kurserna mot specialpedagogik läser studenterna olika teorier om lärande och tillämpning av analys- och åtgärdsprogram i olika former. Stor vikt läggs vid att studenten ska se elevers kompetenser och hur olika omvärldsfaktorer påverkar inläringen och också att flytta fokus från individens problem till omgivningens/skolans ansvar och möjligheter.

Sammanfattning

Bedömning och Examination av studenter.

Kurserna i inriktningarna ges vid olika institutioner med olika traditioner vad beträffar examination och examinationsformer. Olika ämnen har också skilda metoder för bedömning och alla inriktningar/ämnen har heller inte lämnat svar på vår förfrågan. Någon samordning av examinationer verkar inte ske, och de flesta kurser examineras traditionellt med hjälp av olika former av tentamina och skriftliga prov. Några kurser väger också in aktivt deltagande i seminarier i sin bedömning av studenterna.

Några inriktningsansvariga har inte besvarat frågan

Bedömning och betyg som innehåll i kurser .

Undervisning om bedömning och betyg förekommer i flera inriktningar, men måhända inte i den omfattning som krävs för att uppfylla examensordningens krav om mycket god kunskap i att analysera och bedöma elevers kunskapsutveckling samt god kunskap i betygssättning.

Några inriktningsansvariga har inte besvarat frågan om hur ämnet behandlas i kurserna.

Institution	Ämne	Betyg o bedömning
N Ti- Sen. lärare Grundskola, Gymnasium, Förskola	Ma	Moment i en kurs, fältstudieuppgift, planerar för djupare innehåll
	Bi	Ingen uppgift
	Ke	Fältstudieuppgift
	Fy	Fältstudieuppgift
	Idrott	Moment i flera kurser, fältstudieuppgift
HS Ti- Sen. lärare Grundskola, Gymnasium	Sv	Mot senare år: Betyg och betygssättning Mot tidigare år analys av elevtexter Boksamtal Planerar för djupare innehåll
	Eng	Ett moment i studenternas portfolio behandlar engelskundervisning på partnerskolan
	Hi	Ingen uppgift
	Rel	Obligatoriska moment i A och B kurs , övningsuppgifter under VFU, seminarier
	Media	Ingen uppgift
P Förskola, Ti- Sen. lärare Grundskola spec.ped	Did Ped Psyk	Metoder och instrument för att analysera, bedöma, dokumentera och värdera barns lärande ingår som väsentliga delar .

Förslag till åtgärd

I inriktningarna mot förskola och specialpedagogik tycks analys, dokumentation och värdering av barns lärande utgöra väsentliga moment, liksom i inriktning mot religion och idrott och hälsa, där även betygssättning behandlas. Svenska och matematik håller på att utarbeta relevanta instrument.

Undertecknade föreslår LuN att uppdra åt kontaktpersoner för inriktningar att uppmärksamma examensordningens krav gällande betyg och bedömning.

Undertecknande vid Lärarutbildningskansliet

Inger Hedman, Birgit Lindgren Ödén, Katharina Andersson

